

BELLPUIIG

ARTÀ

PRENSA
CORTINA

27 JUNY 1987 Nº 53 - V ÈPOCA - ANY XXVIII - REVISTA QUINZENAL

sumari

* EXTRA COLÒNIA

Entrevista a l'amo En Pere Canai.

(plana 7)

Programa de festes

(plana 8)

* ARTÀ I ELS ARTANENCs

Tornada a Artà d'en Joan Espinosa des de Brasil.

(planes 4 i 5)

* RÀDIO ARTÀ

Programació estiu 87

(plana 8)

* POLÍTICA LOCAL

Penúltim ple de l'actual Consistori.

(plana 10)

* NOTICIARI

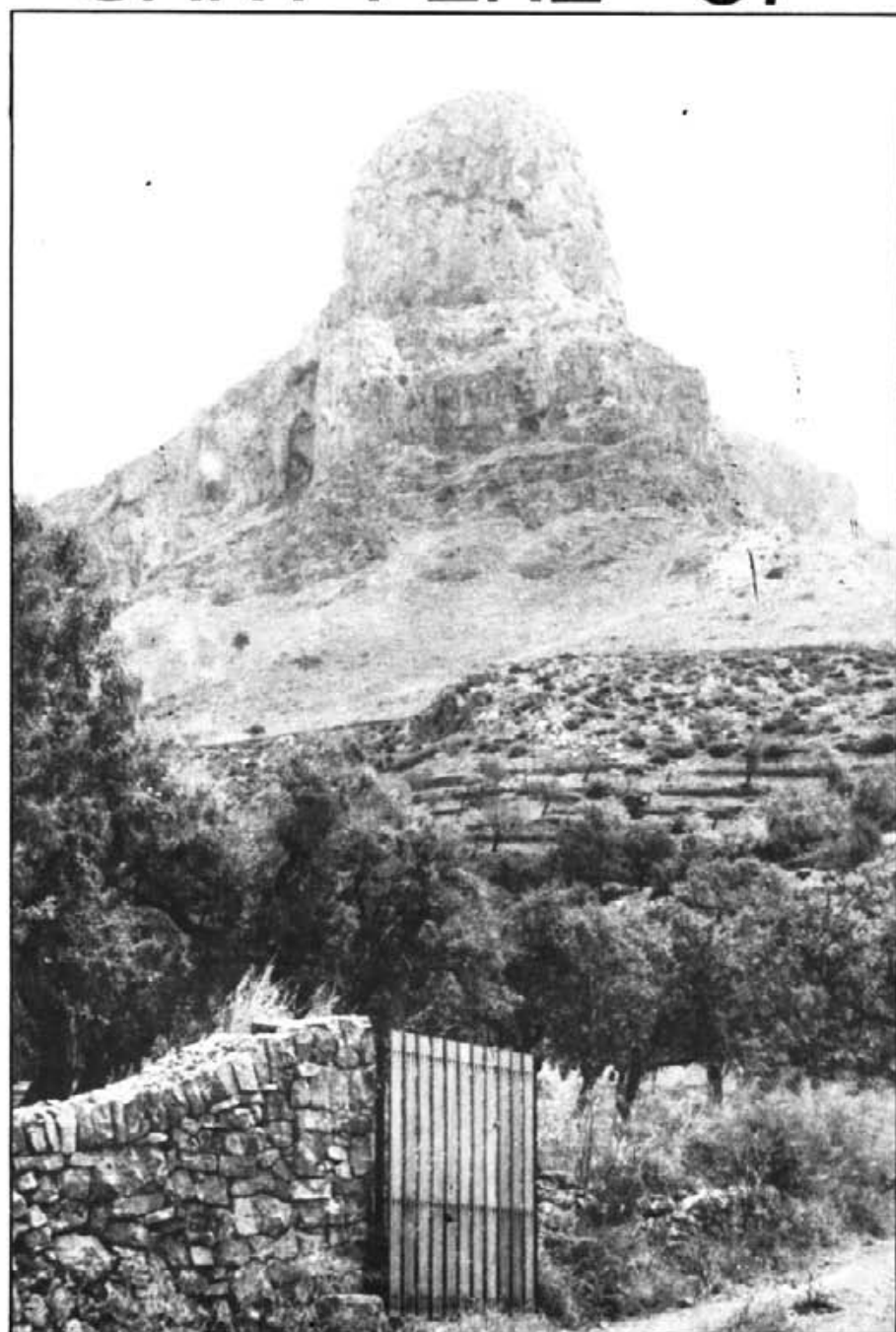
* XERRIM XERRAM

* ESPORTS

* MÉS COL·LABORACIONS

FESTES A SA COLÒNIA

SANT PERE—87

editorial

UN POBLE QUE CREIX

Quan un adolescent es comença a fer gran, els qui estan una temporada a veure'l, si es troben amb ell, solen dir: "Quina estirada que ha pegat!". Amb aquest comentari normalment es refereixen al creixement fisiològic o en estatura perquè el creixement humà, intel·lectual i moral és més difícil de descobrir i per tant de valorar.

Quan hi ha gent que fa temps, potser un parell d'anys, que no ha estat a la Colònia i ens visita, només guaitant sobre la costa d'En Xapato s'exclama: "quina crescuda!". Aquesta primera impressió quedarà corroborada quan vegi el molt que s'ha estirat la Colònia des d'es Parral a Ca Ses Blaies (Urbanització Montferrutx) o des de sa Torre fins a Ca'n Català, no en parlem si miràssim des de Betlem a s'Estanyol.

Aquesta és naturalment la primera impressió. Hi ha però, un creixement que no és visible per aquelles persones que només vénen de pas; un creixement que sí han descobert els que coneixen la Colònia a fons, els qui l'estimen i els qui saben observar.

El poble de la Colònia en aquests deu darrers anys ha canviat i no només per la seva fisonomia externa (xalets, supermercat, restaurants) o pel progrés tècnic (telèfon, enllumenat públic, etc.) sinó també per la seva forma de ser, de comportar-se i manifestar-se.

Els coloniers han anat prenent consciència de poble, i construint comunitat. Culturalment parlant són moltes les manifestacions d'aquest tipus: des de les diferents exposicions que es realitzen al Centre Cultural, fins al teatre, passant pels concursos de dibuix o la confecció de Christmas Nadalencs.

Si és dins el camp de la política, la gent s'hi ha anat integrant i prenent part activa. Recordem que a les darreres eleccions municipals n'hi havia un parell que figuraven a distintes llistes.

Si ens referim a l'aspecte esportiu, lúdic i de festa, trobarem activitats com aquestes: campionat de truc, futbol, vela, torneig de petanca, excursions de la tercera edat i altres, festes del Reis, Sant Antoni, Carnaval, St. Pere, etc.

Es el creixement d'un poble, d'un poble que comença a ser conscient de la seva pròpia identitat. Un dels únics que ha aconseguit mantenir una harmonia urbanística (aquí no hi ha mastodontics caixons de ciment i ferro) i un equilibri ecològic, desbaratat només pels incendis de la Serra, provocats sempre -d'això els coloniers n'estem convençuts- per gent de fora. Un poble que a l'ombra del vetust Ferrutx i refrescat per la brisa de la mar, ha crescut, s'ha fet gran i avui és adult i madur. Un poble que cada any a finals de juny convida tothom a fer festa venerant al Patró que li dona nom: Sant Pere.

BELLPUIG

REVISTA QUINZENAL
Nº 53 V EPOCA 27 JUNY 1987

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10, 1ª ARTA

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

CONSELL DE REDACCIÓ: R. Umbert, C. Obrador, G. Bisquerra, B. Lliteras, J. Mayol, S. Massanet, A. Esteva, M. Santandreu, J.Mª Massanet, E. Piris, Mª Gelabert, J.L. Martín.

COL·LABORADORS: A. Genovart, J. Mayol, G. Bisquerra, A. Gili, B. Lliteras, C. Obrador, Lluís Gili.

FOTOGRAFIA I DIBUIXOS: R. Umbert.

ADMINISTRACIÓ: G. Bisquerra, A. Esteva, T. Esteva, R. Fernández, C. Guerrero

notícies

PASSAT FESTES

ST. ANTONI DE PADUA

Un altre any ha passat la festa de Sant Antoni de Pàdua que els PP. Franciscans de la TOR d'Artà duen a bon fi ja fa uns 90 anys. Recordem, fent un poc d'història, que els franciscans es reins-tal·laren aquí dia 14 de juliol de 1897 encara que la carrossa no surt fins pels anys 1901.

Com ja és tradicional, les dues colles de cavallets recorregueren els carrers de la vila convidant a la festa.

La carrossa, engalanada per En Pep Forteza a la barroca usança, desfilà tota plena d'angelets i flors de paper i, al capcaracull, el Sant Antoni que enguany ha tocat ser-ho a n'En Pau Piris.

El dia 13 al vespre els al·lots del C. St. Bonaventura feren els seus números de gimnàstica dirigits per R. Ginard.

La Tómbola també comparagué a la seva cita anual portant il·lusió, rialles i molts de pollets.

Foto de l'any 1954.

Cavallets: Antoni Mayol, a) Forestal, Luisin, fill d'un tinent de la G. Civil, A. Serra Payeras a) Pobler, José Gracia, fill de G. Civil, Sebastià Amorós, a) Creu Vella.

Acompanyant: P. Joan Miquel.

Música: Antoni Picó, a) "Salem", Antoni Espinosa, Miquel Morey, a) Siurell i Miquel Mestre, a) Puig.

"Artà balla i canta" feu el diumenge, dia 14, una mostra dels seus balls tancant la festa l'esperada traca final.

BELLPUIG dona l'enhora-bona a la comunitat franciscana i fa precés al sant perquè la puguin celebrar molts d'anys.

CONSTITUCIO DEL NOU AJUNTAMENT

El proper dimarts, dia 30 de juny, tindrà lloc a les 12'30 del matí la constitució del nou Ajuntament amb l'elecció del nou Batle. La sessió es farà al saló de plenaris de la Sala i, com és natural, és pública. A més, enguany, serà transmesa en directe per Ràdio Artà.

FESTA DEL CORPUS

Dia 18 passat l'Església va celebrar la diada del Corpus.

Enguany, com ja fa un parell d'anys, la festa consistí en una missa ben viscuda i participada a Sant Salvador, i després la gent davallà per l'escalonada en doble fila, i darrera, els capellans duïen el Santíssim acompanyats per la banda de música. Entraren a la Parròquia pel portal major i es cantà el "Crec en un Déu", es donà la benedicció i cadascú a caseva.

Tot canvia, i crec que és bo que així sia, malgrat la poca gent assistent i és bo que no hi hagi espectacle pels nostres carrers. Pens que es pot dir amb tota la raó: per molts d'anys.

ASFALTAT DE CARRERS

Continua dins el nostre poble l'asfaltat dels carrers. Aquests dies han rebut el negre paviment els carrers de Pítxol, Figueras, Parres, M. Blanes i Plaça del Conqueridor.

ESCOLA DE BALLET

L'escola de ballet de Ma Bel Sancho ens va oferir el passat diumenge, dia 21, una mostra de la feina feta amb les seves alumnes al llarg del curs. Volem donar l'enhora-bona a Na Mª Bel i que no es cansi que això sempre repercuteix en benefici dels nostres al·lots i del poble en definitiva.

FINAL DE CURS

S'ha acabat un nou curs escolar que començà el 15 de setembre de l'any passat. Els mestres hauran quedat tranquils i els al·lots també. A lo millor els qui no hi hauran quedat tant hauran estat els pares.

De totes formes, ja s'ha repartit sort. Cada al·lot se n'haurà duit el que haurà anat sembrant durant l'any. Enhora-bona a uns i ànim als altres.

RENOVACIO DE LOCAL

Fa pocs dies que s'ha tornat obrir al públic el colmado de Ca'n Cabrer, després d'unes setmanes de despatx al local de Ca Na Metxa, per obres a dita botiga.

L'adecentament ha consistit en l'enrajolament del sòl de la tenda que, per cert, ha guanyat amb vistositat i ordenament dels articles.

Enhora-bona, Pep.

TROBADA FOLKLORICA

Per quart any consecutiu l'agrupació local "Esclafits i Castenyetes" ha assistit a la Trobada de Grups Folklòrics que se celebren anualment al Pla de Na Tesa i que és organitzada pel Grup Aires des Pla de Marratxí. Aquest any se celebrà el passat dis-sabte dia 20.

A aquesta Trobada hi sol haver mostra de balls de tots els grups participants. L'estrella de la festa sol ésser el grup convidat que pot ésser de qualsevol punt de la geografia espanyola. Molt bé per el nostre grup i que els ànims segueixin en alt.

JOAN ESPINOSA

a) FUIA,

un artanenc que torna a la seva llar

Com havíem promès a l'anterior número de BELLPUIG, hem anat a conversar una estona amb en Joan perquè ens contàs coses de la seva estada a Brasil. Ha accedit molt gustosament. Ens acompanyava la seva dona i el seu fill. Així que això és el que hem fet.

BELLPUIG.- Quan i per què te'n vares anar?

JOAN.- Per la il·lusió i l'emoció d'anar a Amèrica. Encara que el que em va empenyer més va ser que allà ja hi havia En Miquel "Figuera", gran amic meu, amb el que tenia correspondència i, per això, vaig tractar de anar-hi. En partírem quatre: En Mateu Balaguer (al cel sia), En Joan "Figuera" i en Llorenç "Calçó", i ho ferem exactament el 31 de maig de l'any 1955.

B.- Ja estaves casat?

J.- No. Vaig conèixer la meua dona allà i mira quines casualitats: resulta que és de Sant Llorenç. El que va passar és que jo vaig començar a fer feina amb un cunyat seu, en Guillem, i així ens coneguérem.

B.- On vivies i què feies?

J.- Vivíem a un poble de Sant Pau (Sao Paulo) i tot el temps he fet de picapedrer. Primer amb en Guillem i després l'any 64 em vaig establir per jo tot sol.

B.- Vivies amb altres artanencs?

J.- No. D'Artà només érem noltros quatre. En canvi de Mallorca n'hi havia de per tot. De Capdepera, Son Servera, Sant Llorenç, Manacor, del Port, etc.

B.- I de l'idioma d'allà...?

J.- Me va costar un poquet. Fins als tres mesos no vaig començar a xerrar-lo una mica enxamporrat. De totes formes, xerràvem molt en mallorquí. No l'hem perdut mai. Per exemple, el meu fill no el parla, però l'entén perfectament.

B.- Com era la vida a Artà quan te n'anaves?

J.- Era dura. Jo feia feina en diverses coses. Feia de panader, de foraviler, repartia el pa, anava a cercar llenya. El darrer que vaig fer va ésser encarregat de s'estructuradora de garroves que els de Ca'n Beca tenien al carrer del teatre. Aquell temps la vida era molt dura. Molta feina i pocs doblers. A guanyar molt venies a guanyar 40 pessetes diàries. Jo no les vaig guanyar mai. En canvi al Brasil, en podies guanyar 4.000 al mes cosa

En Joan amb En Joan "Figuera" i En Llorenç "Calçó"

que aquí jo no vaig arribar a les 1.000 ptes. Ara és al contrari, allà es guanya menys que aquí.

B.- Mantenies el contacte amb Artà?

J.- Amb Artà? Sí, sempre. Sempre el vaig mantenir. Puc dir que des de que me'n vaig anar no ha passat cap mes que no hagi rebut al menys una carta de ca nostra. Estava al corrent de tot el desenvolupament que ha tingut Artà. També rebia fotos. Tenc que dir també que el meu germà Antoni me va enviar els tres primers números de BELLPUIG i les he guardat com a record fins ara. Hi va haver un temps que les sabia de memòria. Record que un posava que a sa Colònia hi va sortir una balena.

B.- I com recordaves el poble?

J.- Jo el recordava conforme m'enviaven a dir coses. Però mai m'havia pensat que fos tanta cosa. Mai, mai.

B.- Quan te vengueren les ganes de tornar a la "Roqueta"?

J.- Quan? Gairebé el mateix dia que vaig partir. No ho teníem previst. Ens anàrem per 4 anys, com he dit. Però,

En Joan exercint el seu ofici davora en Mateu "Balaguer"

Ara fa 25 anys

Bellpuig, 8 de juny de
1962, nº 30.

En Joan i la seva dona.

als quatre i mig ens casàrem i vàrem resoldre quedar-nos-hi una temporada més. Llavors neix el fill i, petit, vàrem acordar esperar uns anys més. Després va estallar la Revolució del 64 i s'implantà una dictadura que durà 21 anys, durant la qual era difícil sortir. Més que sortir, el que era difícil era treure tot lo teu.

B.- La família supòs que l'has trobada ben diferent.

J.- Home, han desaparegut mon pare i ma mare. Han desaparegut molts de vells i qualque jove. Vaig anar a visitar el cementiri i per mi va ésser una forta emoció quan llegia noms que m'eren coneguts. En quant a la família viva, m'he trobat amb membres nous: cunyats, cunyades, nebots, germans que ja tenen néts. S'única que estava casada era Na Bet. Na Maria era una nina de 15 anys.

B.- I Artà, com l'has trobat?

J.- Artà ha canviat molt. Aquí, dins Ca'n Sard, tot era foravila. Des de sa finestra de ca meua del carrer de Ses Barraques es veia aquest camp i tot era foravila i ara ja és "capital". Record que el que anomenàvem sa carretera nova, on hi fèiem el passeig, totes les cases eren antigues. També record que a sa sortida cap a sa Colònia hi havia una asserradora i una vaquera que era d'en Massot. Ara no hi ha res.

Sa Colònia mateixa ja no és "Colònia" com quan jo hi estava. Allò pareix una ciutat, com totes ses voreres de la mar. Per exemple Sa Torre on jo hi anava, abans d'anarme'n, amb carros a passar-hi Sant Roc vaig haver de demanar on eren els pins on hi fèiem ses barraques.

B.- I els amics?

J.- Quasi a tots els he trobat encara que me'n falten un parell per veure.

B.- Per acabar, ens podries fer una comparació del viatge d'anada i el de vinguda?

* R.G.B. en SILUETA DEL MES, puesto en un plan campestre y primaveral, repasa las tareas de esta temporada en el campo incluyendo canciones alusivas al tema de las que entresacamos ésta que se refiere a la faena de trasquilar: Val més tondre una setmana / que segar un pensament! / Saps que ho trob de diferent, / tocar cards o paupar llana!. También al final hace referencia a las primeras comuniones, diciendo: "Las niñas vestidas de reina. Los niños, de marino. De pies a cabeza, todos los uniformes en blanco. Y en blanco han pasado noches enteras los horneros, las mo-distillas y las madres. ¡Cuánto ajeteo...!"

* Repartido por todo el número se hace referencia a la fiesta del mes: San Antonio de Padua. Así encontramos en la página 2 y en la sección "De l'agre de la terra" per En Tia de Sa Real la canción completa de la carroza de San Antonio. En la página 3, con el título "Crida per la festa de Sant Antoni de Pàdua", hay un artículo también que hace referencia a la misma fiesta que viene a ser, como dice el título "Una crida". En la misma página hay una foto de una carroza con un escrito que narra su tradición en el pueblo.

J.- Hi ha hagut molta de diferència. Per anar, el 31 de maig, ben dematí, agafàrem el tren cap a Palma. A les 9 del vespre partírem amb el vaixell Rei Jaume I cap a Barcelona on hi passàrem fins el dia 5 d'abril partint a les 2 del capvespre cap a Amèrica amb un vaixell francès arribant a Rio de Janeiro dia 15. D'aquí seguírem cap a Santos (port de Sant Pau) arribant-hi el 17 a les 8 del matí i a l'horabaixa arribàrem a puesto.

En canvi per tornar, sortírem el 30 de maig del nostre poble que estava a 400 kms.

Haguéssim pogut seguir la conversa molt més ja que en Joan no acabaria mai de recordar coses amb les que omplíem ben bé la revista, però hem de tallar. Recordarem unes paraules que per acabar ens va dir: "Brasil és més un país gran que un gran país". Gràcies, Joan, i que la reincorporació a la nostra llar vos gui propicia i duradora.

* DE LA COLONIA, la constitución de la Asociación de Vecinos y residentes de la Colonia de S. Pedro adherida a la Delegación Nacional de Asociaciones del Movimiento.

* En VOCES AUTORIZADAS Santiago entrevista "El Signore Giovanni Lillen, jefe de excavaciones en 'Ses Païsses' preguntándole qué antigüedad puede tener nuestro "Tala-iot", responde: "...unos 1.200 años antes de Cristo", "...los pobladores se dedicaban a la ganadería y a la agricultura..." "...los posibles hallazgos de 'Ses Païsses' ¿serán llevados a Italia o quedarán aquí? - Se quedarán aquí. Serán depositados en el Ayuntamiento... Tengo entendido, sin embargo, que el Sr. Almagro, Comisario de Excavaciones, tiene proyectado montar un Museo Monográfico en el mismo recinto del "Tala-iot"... Más abajo afirma del "tala-iot" "... uno de los más completos que he visto y, además, mejor conservados..."

* De ECOS sacamos la participación de Artà en las Fiestas de Primavera de Palma con una magnífica carroza (viene la foto). También el galardón conseguido por el Rdo. P. Rafael Ginart Bauçà con su trabajo "Aspecte folklòric o popular de la poesia de Mn. Costa i Llobera".

de Sant Pau. Hi arribàrem el decapvespre i hi descansàrem dos dies a ca uns amics. El dia 1 de juny, dilluns, a les 7 de l'horabaixa agafàrem l'avió cap a Rio i a les 12'15 del vespre partírem cap a Madrid on hi arribàrem a les 9'35 del matí després de 9 hores i 20 minuts de vol. Des de Madrid agafàrem un altre avió a les 7 del vespre arribant a Palma damunt les 9 on ens hi esperàren tots els familiars donant-nos una benvinguda molt emocionant. A Artà hi arribàrem damunt les 11 del vespre. O sia que, per anar, tardàrem 17 dies i, per tornar, 4.

de la colònia

SA COLÒNIA**NOTÍCIES****PROMESSES ELECTORALS**

Ja sé que han passat les eleccions, però ningú ens atura de poder reflexionar sobre alguns punts que certament poden interessar al nostre poble.

Si voleu saber les necessitats reals que té una comunitat, escoltau les promeses que fan els polítics en temps d'eleccions. Que aquestes necessitats es resolguin una vegada el poble hagi passat per les urnes, això és ja una altra cosa. Sense anar més enfora i si la memòria no ens falla, fa vuit anys el Grup Independent (del que no vull dubtar de la seva bona voluntat, inclús gestió) actualment al poder, prometia -com enguany- l'ampliació del cementiri. Ara que repeteixen el seu mandat a la Sala, voldria recordar-lis que si en aquests moments algú vol adquirir un solar al cementiri, és totalment impossible perquè no n'hi ha cap de disponible. Convé tenir-ho en compte i actuar en conseqüència.

**MILLORA
AL CENTRE CULTURAL**

Cada any quan el grup de teatre ens ofereix alguna obra, tots solem disfrutar anant a veure-la; això sí, més de dos es queixaven del incòmodes que eren aquelles butaques (si és que se'n pogués donar aquest nom). Fa poc hi ha hagut renovació d'aquells rostits seients, canviant-los per unes butaques més confortables. Encara que no siguin noves -provenen d'un altre teatre de Binissalem- suposen una bona millora pel saló d'actes del Centre Cultural. Ara que tenim les cadires instal·lades diuen que aquest estiu no hi haurà comèdia. Mala sort!

**CAPTAR RADIO ARTA
IMPOSSIBLE**

Mala sort hem tingut també amb l'emissora local, Ràdio Artà. Es veu que la seira que ens separa de la vila on hi ha l'Ajuntament, no deixa passar les ones i ens quedam amb les ganes de poder seguir el noticiari local. Amics de la ràdio, hauríeu de fer el possible per superar aquestes dificultats tècniques, ja que la Colònia, encara que de Sant Pere, és també Artà i cal mantenir les pertinents connexions per a les bones relacions.

TORNEIG DE PETANCA

Organitzat pel Centre Cultural s'ha celebrat un campionat de petanca; ha durat quasi un mes, concretament del 22 de maig al 18 de juny. Hi han participat 10 parelles, quatre d'elles formades per dones. Les tres finalistes foren: per ordre de qualificació:

- 1.- Antonio Rosas i José Masanet.
- 2.- Aina Esteva i Celine Federlen.
- 3.- Antoni Sureda i Jaume Genovart.

Els trofeus foren donats per la "Caixa de Pensions" i "Sa Nostra".

UNA INCOGNITA

A l'hora de redactar aquestes informacions, i malgrat els distints comentaris sorgits en el poble, quedava a l'aire la incògnita de qui serà el representant de la Colònia al nostre Ajuntament. Fins ara exercia aquesta funció el regidor pel CDS, Antoni Llaneras; com que aquest no ha entrat a l'actual Consistori es pensa si podria ocupar la representació En Pedro Garau (d'Es Forn) regidor per A.P. Altres creuen que ho farà Benet Capó que és present amb el Grup Independent encara que no hagi obtingut escó a la Sala. Sigui el que sigui, el que importa és que el "nostre batle pedani" es desvisqui pel poble i per facilitar la gestió d'aquest amb l'Ajuntament.

FESTES DE SANT PERE

Cada any, les festes de Sant Pere, tal volta per ser les primeres de l'estiu, solen trobar un poc desprevinguts els organitzadors. Enguany aquest fet ha quedat molt accentuat, suposam, pel canvi de Consistori. La veritat és que a l'hora de redactar aquestes notícies, la gent no més sabia que les festes començaven el dissabte, dia 27, suposant que a la nit hi havia verbenes. Voldríem que el programa, si és que se'n fa, no arribés el dilluns de festes; de totes maneres amb programa o sense, des de BELLPUIG vos deim: "Molts d'anys a tots!".

**EXPOSICIO
DE N'ANTONIA SALOM**

El passat dia 21 de juny a les 20 h. i amb molta concurrència, fou inaugurada al Centre Cultural, l'exposició de 17 olis de N'Antònia Salom, exposició que restarà oberta fins el 30 del mateix mes. L'horari de visita és de 20 h. a 22 h. N'Antònia només es dedica a l'art de la pintura les estones lliures, especialment a l'hivern. Pinta sense por, això fa que tant es decideixi per una façana o un portal antic, com per un retrat o paisatge; a alguns d'aquests darrers la combinació de colors està molt ben aconseguida, mentre que a altres -des del nostre punt de vista- és encara bastant millorable.

De totes maneres és una delícia contemplar aquesta exposició que des d'aquí ens atrevim a recomanar-vos.

EN FESTES

ENTREVISTA

L'AMO EN PERE "CANAI", un personatge popular

"No em puc queixar, sempre he tingut bons amics".

Amb motiu de les Festes de Sant Pere, Patró de la Colònia, presentam als nostres lectors un personatge popular que a més nom Pere. Home enginyós i de gran relació, que sempre té conversa per mantenir, i "no acaba mai sa corda". L'Amo En Pere que viu temporades a Vilafranca per motius familiars i que el proper dia 4 de juliol complirà vuitanta anys, és En Pere Planisi Cursach, conegut per tothom com "En Pere canai".

BELLPUIG.- Sou vinater i pescador; quina cosa de les dues vos va millor?

PERE.- Són dues coses distintes, dos arts; i tots dos els he hagut d'aprendre tot sol. El fer vi encara té més secrets que la mar. Me costà molt arribar a elaborar un bon vi i quan ho vaig aconseguir no em quedà altra remei que deixar-ho; per una banda perquè als allots no els interessà continuar i per l'altra perquè ja era hora de retirar-me.

B.- Recordau de memòria totes ses pesqueres?

P.- Quasi totes. Abans apuntava les fites de qualquena sobre tot de les que són més petites i per tant més males de trobar. N'hi ha una molt allà deçà Ferrutx que la vaig batiar amb el nom de s'hort, perquè és només com un hort o com sa plaça de l'església. S'hi feien uns serrans grossos, caps rojos i aranyes...

B.- Teniu molt geloses aquestes senyes?

P.- Veuràs. Aquesta pesquera de "s'hort" la vaig ensenyar a un parell sense cap inconvenient però foren tan grossers que començaren a anar-hi cada dia fins que acabaren per fer-la neta. Em vaig sentir escalivat i no vaig voler donar més fites a ningú. Un rodol així necessita anys per tornar-se recuperar.

B.- A la vostra edat, no vos fa por sortir a pescar tot sol?

P.- No; lo que passa és que com que som vell i me comanden, a vegades no em queda més remei que fer el que diuen. Sortir tot sol té uns avantatges: no has d'estar per ningú, hi ha més lluita i agafes més peix.

B.- I altres secrets de la pesca els revelau a qualcú?

P.- No hi ha massa secrets; es tracta simplement de ser observador. Per exemple, cada peix té un menjar preferit; això ho he anat descobrint poc a poc a força de canviar d'esca, posar-la variada i veure a quins hams piquen més; és qüestió de temps i paciència.

B.- És veritat que aquest hivern passat estàreu moridor?

P.- Sí, encara que jo no me'n vaig donar compte de la meua gravetat. Vaig tenir una pulmonia doble; el metge de Vilafranca, quan partíem amb l'ambulància, digué a la meua filla que possiblement no arribaria viu a Palma però jo

encara anava de herbes convidant la meua consogra a venir a Ciutat.

B.- Vós heu vist molts de canvis al nostre poble, pràcticament tots (electricitat, primers cotxes, asfalt, telèfon, progrés en general) Què pensau de tot això?

P.- Què és bo. Ara vivim molt millor. Mira, a ca nostra érem quatre fadrins i només teníem una bicicleta que sols podies emprar quan et tocava el torn.

B.- Què no sortíeu a festejar amb la bicicleta?

P.- Més que anar a festejar sortíem a conèixer allotges. Amb En "Joan Hermano" correguerem Muro, Sa Pobla, Maria, Petra, tot Es Pla... Mos ne dúiem un boliquet amb roba neta i una botella d'aigua. Quan arribàvem a s'entrada d'es poble solíem cercar una cotxeria i mos rentàvem una mica per no fer olor de suor. Quin temps!

B.- Heu estat un home amb el sentit de l'humor molt viu?

P.- Sempre m'ha agradat fer bulla i riure. No fa res si se'n riuen de mí. Quan fa vint i pico d'anys vaig anar a França, a Mulhouse, convidat p'en Llorenç Mas, ho vaig dir als francesos "vos ne podeu riure tot el que volgueu mentre no em faceu mal".

B.- Sé que vos passaren moltes anècdotes per França; Podríeu contar-me'n una?

P.- N'hi ha que no són veres; Jo les contava per aquí però eren inventades meves; no obstant n'hi ha de ben certes com aquesta: Entrava al cafè i la gent em preguntava: "Sa va"? i jo responia "no, no me'n vaig, ara acabo de venir". Això només fou els primers dies.

de la colònia

PROGRAMA DE FESTES 1987

Dissabte, 27 de juny

A les 12 h.- Regata de Surfing.

A les 15 h.- Regata Optimist.

A les 18 h.- A les pistes de l'Esplai, final torneig de Futbito.

A les 19 h.- Al Bar Centre, corregudes a peu, cucanyes i altres jocs.

A les 23 h.- Verbenes populars amb l'actuació de MACCAO i MALLORQUINS.

Diumenge, 28 de juny

A les 10 h.- Regata Optimist.

A les 15'30 h.- Carreres de bicicletes, proves per Alevins, Infants, Femenes i Cadetes.

A les 22 h.- Ballada popular a càrrec dels grups "Artà balla i canta" i "Esclafits i Castanyetes".

Dilluns, 29 de juny

A les 11 h.- A Ca'n Llorenç, carreres i jocs.

A les 19 h.- Al Club Nàutic, carreres i jocs.

A les 20 h.- Celebració de l'Eucàristia a la Parròquia.

A les 20'30 h.- Actuació del Grup Cucorba.

A les 22 h.- El grup de teatre de la Colònia de St. Pere, posarà en escena l'obra d'en Joan Mas: SA PADRINA.

Diumenge, 5 de juliol

A les 8 h.- Concurs de pesca al volanti.

B.- Aprenguéreu moltes coses per França?

P.- Més que a França les vaig aprendre quan vaig tornar a ca nostra. Per exemple, jo no vaig saber que Espanya era més pobre que França fins que, al meu retorn de París, vaig canviar de tren a la frontera de Figueres.

B.- Heu trobat moltes dificultats dins la vida?

P.- Sempre n'hi ha, però la meua dona m'ajudà molt, per això mai em vaig acovardar; si jo li deia de comprar una cosa, encara que els doblers no ens bastassin, ella mai m'aturava sinó que m'encoratjava...

B.- Heu tengut amics dins la vida?

P.- Sempre. No em puc queixar; i si els he demanat qualque cosa mai no he tingut un no. Per altra banda jo també procurava ésser honrat amb ells; ton pare mateix moltes vegades dugué portadores an es cup i no va esperar per veure-les pesar, es fiava totalment. En "Toni Garrit" que es viu em pot guardar de mentir.

B.- I enemics en teniu?

P.- Que m'hagi donat compte, no. Sempre pots tenir qualcú falló, però enemics, no.

Si hagués de narrar totes les vivències, anècdotes i experiències que em contà

l'Amo En Pere ompliria planes senceres al BELLPUIG, perquè, com deia al principi, no acaba mai sa corda. Que Déu li conservi per molts d'anys. Com a Pere i com a colonier.

Ràdio Artà Municipal

programació

ESTIU-87

DILLUNS

16 h.- Xiu-Xiu
17 h.- Camaleón
19 h.- Festa 94.5
20 h.- De tot i molt
21 h.- Estació nocturna
23 h.- Estel d'argent
24 h.- El nostre estil

DIMECRES

15 h.- Camaleón
17 h.- Xauxa
19 h.- Peques
20 h.- Can Bum
21 h.- Ploff-Flops
22'30 h.- Rua-88
23'30 h.- Coctel amb tu
1 h.- Jazzom aquí

DIVENDRES

16 h.- Xiu Xiu
17 h.- Xauxa
19 h.- Pixa llaunes
20 h.- Festa 94.5
21 h.- 90' amb...
22'30 h.- Trio Calavera
24 h.- Triangul

DISSABTE

10 h.- Dissabte a la ràdio
13 h.- Consulta mèdica
14 h.- Espai religiós
14'30 h.- Notícies
15 h.- Cafè, copa i ràdio
17 h.- Tapa variada
18 h.- Ous amb caragols
19 h.- Cultural
20 h.- Comentaris
21 h.- Antena Jove
23 h.- Concerts Ràdio Artà
24 h.- Música Disco

Nota

La programació pot sofrir canvis

personatges històrics

UN ARTANENC VERS ELS ALTARS (i II)

Iniciat el procés de Beatificació
del prevere Sebastià Gili.

Per A. Gili

Una volta fundada la Germandat de l'Empar corrien dies esplendorosos per al seu fundador que coincidiria amb l'arribada a Ciutat del nou Governador D. Josep Fernández del Cueto.

D. Sebastià esdevingué Director de tots els Establiments de Beneficència: La Inclusa, l'Hospital i La Misericòrdia on hi col·locà semblantment les seves filles les Agustines, Germanes de l'Empar.

Durant una llarga temporada Sebastià Gili ocupà un lloc molt destacat a les planes dels periòdics de Ciutat.

Dia 31 de desembre de l'any 1860, les religioses Agustines s'instal·laren a l'Hospital en nombre de 13, baix la direcció de l'artanenca Sor Julia Carrió i Pons de Ca Mestre Biel Fidever. Sor Julia és considerada el braç dret del fundador.

L'any següent ja eren 25 les religioses destinades a l'Hospital. Posteriorment passaren igualment a La Misericòrdia.

D. Sebastià Gili, l'any 1868, extén la Congregació a l'Hospital d'Eivissa, on encara hi són i més envant, endemés de la Casa-Mare del carrer de Sant Caietà de Ciutat, a diversos pobles de Mallorca: Estellencs, Campanet, Puigpunyent, Búger, Son Sardina, Mancor de La Vall, Algaida, Santa Margalida, S'Arracó, Andratx, Alcúdia, Alaró, Banyalbufar, Consell i Galilea.

El Bisbe de Mallorca com agraïment a tota aquesta obra, és a dir, a la seva entrega a Déu, als germans i a la Congregació, el nomenà Canonge de la Seu de Mallorca l'any 1883.

D. Sebastià Gili es considerà sempre artanenc de cap a peus i com a bon artanenc fou devotíssim de la Mare de Déu de Sant Salvador d'Artà.

L'any 1885, al commemorar el cinquanta aniversari de la seva ordenació sacerdotal li regalà un nou nínxol. Abans ja li havia fet l'obsequi del N'n Jesús, avui col·locat dins la nova capella del Santíssim.

L'any 1873 havia construït una casa en el carrer del Castellet on hi passava temporades a l'estiu.

D. Sebastià Gili morí carregat de mèrits i de virtuts en el setembre de l'any 1894, rodejat de les seves filles que mai han renunciat a recordar-lo amb piadosa veneració com el seu pare i fundador.

Prova d'això és el trasllat de les seves despulles des del cementiri de Ciutat a la Casa-Mare l'any 1946.

Totes les religioses Agustines, Germanes de l'Empar, dia 11 de setembre de l'any 1969, setanta-cinc aniversari de la mort del Fundador, al peu del seu sepulcre, convençudes de la seva santetat, feren vot espontani de la promoció de la causa de la beatificació.

Sac. SEBASTIAN GILI VIVES

Su divisa: ¡Que tengan todos un solo corazón y una sola alma!

Poques setmanes després, 2 octubre del mateix any, unes cinquanta religioses Agustines, Germanes de l'Empar es traslladaren a Artà amb l'intent de visitar i evocar els llocs on el seu fundador havia nascut i on havia viscut moments importants de la seva vida humana i sacerdotal. Estaven celebrant el seu Capítol General Especial en el qual la figura del fundador havia resorgit ben viva entre elles i, gràcies al Concili Vaticà II, reintegraren a les seves Constitucions moltes de les seves directrius i consells.

L'any 1976 aparegué la primera biografia de D. Sebastià Gili i avui, per decret episcopal del Bisbe de Mallorca, es van donant les primeres passes del procés de beatificació d'aquest preclar fill d'Artà, Sebastià Gili i Vives.

política local

PLE MUNICIPAL DEL DIA 19 DE JUNY

Divendres passat, dia 19 a les 9 del vespre, hi hagué el que serà el penúltim ple de l'actual consistori. Els dos plens que s'hauran fet després de les eleccions són per mor d'unes subvencions de les que no es poden demorar les seves sol·licituds.

Hi assistiren 10 regidors, no fent acte de presència En M. Hernández i en S. Ginard pels Independents i Na Rosa Servera pel PSOE.

El primer punt era "Instal·lació de nou enllumenat públic, fase IV". Aquí el regidor Llaneras del CDS demanà a veure si el consistori en funcions pot pendre aquesta decisió, contestant-li la Secretària que sí.

S'acorda reunir els electricistes locals i fer us del mateix plec de condicions que ja s'emprà a l'última fase.

Arribà l'avis de subvenció dia 12 d'aquest mes i dia 30, dia de la constitució del nou Ajuntament, ha d'haver arribat al Consell Insular. L'ajuda és de 13 milions i mig de ptes.

El segon punt era "Proposta de sol·licitud de subvenció per obres a fer al Cementiri".

Això, la majoria de regidors tenien ganes que ho acordàs el nou Consistori, però veient que no hi havia temps, s'acordà demanar com a mínim un 75% per a noves construccions, arreglar fatxades, conduccions pluvials i remodelació de les construccions ja existents.

S'haurà de celebrar un nou ple per aprovar el pressupost d'aquests dos punts primers ja que aquest darrer ha de tenir entrada a la Comunitat Autònoma dia 6 com a màxim.

El Consell de Govern de la Comunitat Autònoma autoritza a la Conselleria d'Obres Públiques per a finançar la construcció de la DEPURADORA i aquesta Conselleria demana al nostre Ajuntament acreditat tenir disponibles els terrenys on construir-la.

Artà serà el primer poble que tindrà la depuradora en aquestes condicions. Serà el poble pilot.

Fa unes setmanes a través d'aquestes pàgines assabentàvem als nostres lectors de l'oferta que es feia al Consell de terrenys per a la construcció d'un parc pels bombers. Els tècnics que enviaren, acceptaren fer-lo devora l'escorxador ja que al costat de la via del tren era massa estret.

No es pogué pendre l'acord per no haver-hi tots els regidors.

S'acorda assortir del material necessari a Ràdio Artà i també construir una sala insonoritzada cosa que farà la brigada municipal.

Es renova el contracte d'arrendament de la finca de Son Catiu on hi ha l'hipòdrom augmentant 10.000 ptes. anuals.

El regidor P. Mislata era més partidari de comprar una finca per a construirne un, però els altres regidors l'hi feren veure que era més econòmic tenir-lo arrendat ja que enguany se n'han fet 100.000 ptes. de lloguer.

Als precs i preguntes el regidor G. Artigues demanà que la berbena i la comèdia per a les festes de Sa Colònia fos de franc. Aproven que així sia però posant les barreres i d'aquesta manera s'evita que potejin les plantes de la plaça.

El regidor Llaneras demana que sia arreglat un tros de carrer per on han de passar els ciclistes que participin al circuit de Sa Colònia.

El regidor Mislata proposa arreglar el carrer de Costa i Llobera just arran del pou de la Vila, contestant el Batle que no és possible, ja que no hi ha pla d'urbanització de la finca confrontant.

Així acaben les cròniques dels plens del Consistori en funcions.

B. Ll.

MILLOR

Telex 69565 VGOR E G.A.T. 820

Calle Binicarella, 12 - ☎ 585515/52 - CALA MILLOR

Carretera Cala Agulla, 19 - ☎ 564017 - CALA RATJADA

CANARIAS desde Palma..... 43.000
Incluye pensión completa, hotel Astoria, avión y traslados.

ESPECIAL VIAJE DE NOVIOS

TENERIFE: 1 semana..... 35.100
LAS PALMAS: "..... 31.700
MADRID: "..... 29.500

Estos precios incluyen: avión, traslados y estancia en hotel con desayuno.

GALICIA: 8 días..... 36.380
Incluye: avión, hotel XX A/D

RONDA ANDALUZA: 8 días..... 52.800
Incluye: avión, hotel XXX, media pensión, autocar, seguro viaje.

CHARTER INTERNACIONAL

LONDRES..... 22.750
LONDRES Luton..... 24.900
MANCHESTER.....
BIRMINGHAM..... 27.500
EAST MIDLANDS.....
AMSTERDAM..... 29.950
PARIS..... 31.100
TUNEZ..... 30.000

"VIATGI MILLOR AMB VIATGES MILLOR"

La lucha contra el cáncer sólo será positiva
siendo preventivos dos cosas

1. Diagnosticando a tiempo.
Ante la duda visitar al médico

2. Ayudando a la Junta local de cada población con el donativo fijo de SOCIO PROTECTOR, de modo que el dinero garantice un servicio permanente de investigación y campañas preventivas.

**ES UNA LLAMADA Y
UN RUEGO DE LA ASOCIACION
ESPANOLA CONTRA EL CANCER
JUNTA PROVINCIAL
DE BALEARES**
TEL 23 01 49

esports

FUTBOL EL SALVARAN ?

Després d'una sèrie d'assemblees de socis, i d'una darrera al saló de Ca'n Matemalet el dia 12 de juny per veure si es trobava solució, ja que la Federació havia donat un plaç per presentar les inscripcions i les retencions dels jugadors (el plaç acabava el dia 16), no es trobà ningú disposat, (sols assistiren unes 8 persones i d'elles 5 ex-directius).

Aquestes persones elaboraren una llista i l'Ajuntament convocà en els seus salons un grup de socis, simpatitzants i amics del C.D. Artà per veure, dia 16, de trobar-hi qualque solució. La cosa anava pels mateixos camins i dins aquests va sortir un grup que comandat per en Biel Carrió (Bar Monument) i en Joan Sureda (Peix) digueren que es posaven al davant.

Dia 17, tengueren una reunió i esbossaren el seu pressupost, les seves idees, els seus ideals i el primer que s'haurà de fer: arreglar la inscripció dels retenguts i l'aval a la Federació. Dita quantitat s'hauria de fer efectiva el dia 22 abans de les 19 hores.

Pel mateix dia acordaren reunir els jugadors al bar Monument i expressar-lis la seva idea i el que pensaven fer.

També acordaren fer els següents tipus de socis:

a) Normals:

De 25 a 65 anys, 6.000 ptes.

Jubilats i dones: 3.000 ptes.

Carnet jove: (15-25 anys) amb el 10 % de rebaixa.

Menys de 15 anys: gratuït.

b) Fer el torneig per Sant Salvador. En principi: Artà, Escolar i Cardassar.

c) Fer una cridada a tots; per ajudar-los i perquè s'arribi als 400 socis.

La directiva va quedar així constituïda:

PRESIDENT: Joan Sureda

VICE-P.: Biel Carrió

SECRETARI: Manolo Cruz

VICE: Pedro Sancho

TRESORER: Manolo López

Se necessita més gent.

QUE PASSA EL DIA 22?

Que hi va haver tres postures:

a) Uns que volien, o no, cobrar. (No expressaren res en veu alta, més bé en capelletes: Rosselló, Gayà i Ginard II).

b) Altres, la majoria, que acceptaven la proposta.

c) Els que mancaven a la reunió, per què?

La reunió fou curta, l'ambient era un poc desesperant entre els nous directius, però al final la idea de que era millor tenir un Club a Preferent que no tenir res i haver de començar des de 3ª Regional va prosperar i va crear interès i il·lusió.

Els jugadors que acceptaren foren: Arrom, S. Massanet, Nadal, Bisbal, Caldentey, Ginard I, Ginard III, Colau, Julià, Esteve, Llaneras, Juan, Palou, etc., fins a 16, (n'hi ha tres que no record qui són).

No se sabia res a l'hora d'escriure aquestes línies de: Genovard, Rocha I, Rocha II, Piris, J. Riera, Remacho, Martínez, que no assistiren a la reunió.

Esperem que aquesta il·lusió que tengueren unes persones (directius i jugadors) per salvar el C.D. ARTA prosperi, arribi als simpatitzants i que aquests se facin socis. Així tornarem tenir un C.D. ARTA a Artà.

J. Mayol

TIRADA DE GUÀTLERES

El passat diumenge, dia 21, i al camp de tir de Bellpuig, es va celebrar una Gran Tirada de Guàtleres on es disputava un trofeu d'or donat pel Govern de la Comunitat Autònoma essent vàlid per a la classificació de la VI Tirada pel Campionat de Balears.

La participació fou alta i els guanyadors foren:

1º Pep Pomares: Cartutx d'or.

2º Santos Garcia: Cartutx de plata.

3º Joan Cañellas (junior).

Locals:

1º Pau Cabrer (7è de la general)

2º Nadal Capó (junior, 8è de la general)

3º Xerafi Mestre (16è de la general).

II PUJADA A LLUC

EN BICICLETA

Partida: BAR CENTRE

Arribada: LLUC

El dia va despertar tapat. La partida dels corredors va ésser una sortida alegre ja que tots tenien moltes forces. Tot això succeïa a les 9,00 hores del matí.

La partida del cotxe estava prevista per les 9,30 hores i així va succeir i tant els corredors com el cotxe varen complir l'horari.

A les 10,15 al Port d'Alcúdia es va agafar al primer corredor endarrerit. A les 10,20 els cotxes varen trobar els altres corredors davant el poliesportiu d'es Port d'Alcúdia, lloc on es feia l'avitual·lament.

Ja ben berenats i descansats, partiren altra volta tots els corredors; començava la segona etapa en la que havien de marxar segons les forces i amb una meta fixa: arribar a Lluc.

Davant els corredors, s'alçava una gran murada, les muntanyes de Lluc. Més o manco devers les 11,30 començà una escalada fatigosa i llarga, pareixia que no l'havien de pujar ja que era una meta mala d'aconseguir, però no impossible.

A les 12,18 va arribar el primer ciclista: En Sebastià Massanet (Cirera) molt cansat però content d'haver finalitzat i aconseguit aquella etapa. A tres minuts arribà el segon, Antonio Ribera, i poc temps després, ho feia en Tomeu Femenias, afirmant que no hauria fet tercer si en Toni Sastre no hagués foradat al darrer Km. ja que li guanyava en forces. El quart fou en Jaume Alzamora, "Coca" futur campió artanenc.

Els dos darrers en arribar foren n'Andreu Forteza i en Toni Pascual (arribaren junts) es dos "farolillos rojos" de la carrera. Arribaren a les 12,57. Amb ells es va donar per finalitzada la II PUJADA A LLUC EN BICICLETA.

Pels cansats corredors i pels seus acompanyants es varen torrar moltes tallades de carn que es repartiren entre tots.

Lluís Gili Ferrer

xerrim xerram xerrim xerram

ARA ESTAM EN TEMPS DE FOCS, i no ens referim als artificials de les festes, ni tampoc al de la llar de les nostres cases.

Així que, fumadors, anau alerta a les "lloques" i tampoc ens referim a les que a vegades rebem, sinó a les dels vostres cigarros i puros, i més als qui, pel motiu que sigui, encenen el misto a propòsit. Ens exposam a quedar-nos sense cap pi al nostre terme i això és trist. Així sí que no podrem urbanitzar res i Artà es quedarà amb les ganes de tenir turistes locals.

PACTES SON PACTES.

I això és el que diuen que volen fer els nostres polítics.

I tot per poder dur sa "varita màgica" de s'Ajuntament.

Pactarà amb el PSOE el CDS?

O serà amb A.P.?

O tots tres junts per fer sa punyeta als Independents?

On s'ajaurà en "gelat"? El més segur serà que els qui es lliguin ses coes siguin el PSOE i els INDEPENDENTS, com ja ho han fet altres vegades.

I si és així, els fotuts seran els altres partits, que s'hauran de conformar fent oposició. Si és així esperam que aquesta sia de veres i ben feta.

El proper dia 30 se destaparà es "pastís" i a partir del primer de juliol, batle nou. I a fer totes les millores que varen prometre a la campanya electoral, que són moltes i bones. I que ho véssim, va dir es cec.

Si així no ho fan, no els votarem mai més.

ELS NOSTRES AL.LOTS ja han acabat el "calvari" de les escoles.

Ara tendrem uns mesos de molt de trui pels carrers i moltes mares malsofrides havent d'estar pendent tot el sant dia dels seus infants. Tanta sort que a les platges n'hi caben molts.

Per altra part, els qui ho han aprovat tot, tendran un estiu alegre i despreocupat, no així els qui n'han duites de suspenses, aquests hauran d'anar a "repàs" i a veure ses cares als professors al setembre per començar un curs nou sense "taques" de l'any pas-sat.

ES DONEN CLASSES D'ANGLES I ALEMANY

a partir de dia 1 de juliol

Tots els nivells

Grups reduïts

Joan F. Servera

Llicenciat en Filologia

Anglogermànica

Tf. 563120

CALA RATJADA

enrotlla't

amb

la teva

marca

TEXAS

Leonor Servera, 27
Tf. 563673
Cala Ratjada

